

Adatszerkezetek

07. Keresőfák

Vekov Géza

2023. április 5.

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Bináris keresőfa

Bináris fa

- Olyan fa, melyben minden adatelemnek leg több két rákövetkezője van

Bináris keresőfa

Olyan rendezett bináris fa, melyben:

- Az adatelemek mindegyike rendelkezik egy kulccsal
- Minden adatelemre igaz, hogy:
 - Az adatelem bal oldali részfájában levő elemek kulcsai kisebbek az elem kulcsánál
 - Az adatelem jobb oldali részfájában levő elemek kulcsai nagyobbak az elem kulcsánál

Bináris keresőfa: adatok

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

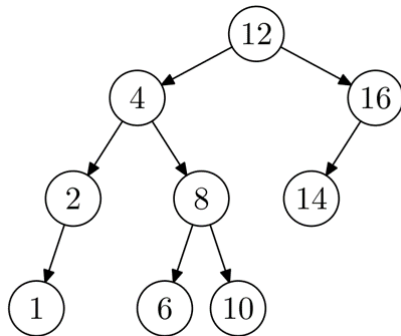
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Bináris keresőfa elemei

- **Kulcsok** (által jellemzett objektumok)
- Feltételezzük, hogy minden kulcs **egyedi**.
- Nem egyedi kulcsok esetén szükséges egy egyértelmű szabály az azonos kulccsal rendelkező elemek kezelésére

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Műveletek

- **Keresés(x)** - az x értékű elem keresése
- **Minimum/Maximum** - a bináris fa legkisebb/legnagyobb elemének meghatározása
- **Előző/Következő(x)** - az x értékű elem előtti/utáni elem a rendezett sorozatban
- **i. Elem(i)** - a bináris fa i . legkisebb elemének meghatározása
- **Rang(x)** - az x értékű elem rangjának meghatározása (az x értékű elem "sorszáma" a rendezett sorozatban)
- **Beszúrás(x)** - az x értékű elem beszúrása a bináris fába *
- **Törlés(x)** - az x értékű elem törlése a bináris fából *
- **Kiírás** - a bináris fa rendezett sorrendben való kiírása

* fontos, hogy a keresőfa tulajdonság megmaradjon

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Keresés

x - keresett elem

- **előfeltétel:** -
- **utófeltétel:** *igazat* térít ha megtalálta az elemet, *hamisat* ha nem (alternatíva: egy *mutatót* térít, ha megtalálta, *NULL*-t ha nem)*

Algoritmus:

- Ha a fa üres \rightarrow a keresett elem nem található a fában
- Összehasonlítjuk a gyökérben található kulcsot (c) a keresett elemmel
 - Ha $x = c$: keresés vége
 - Ha $x < c$: megkeressük x -et a gyökérelem bal alfájában
 - Különben: megkeressük x -et a gyökérelem jobb alfájában

* - függ a feladattól

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Keresés (*keresett elem x*)

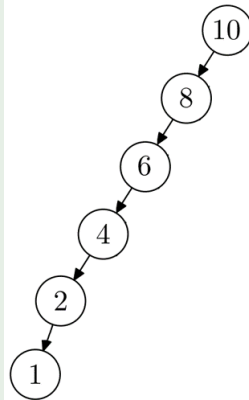
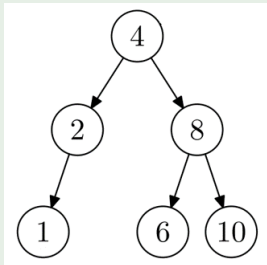
- A keresőfa **formája** nem egyértelmű
- A műveletek futási ideje függ a fa magasságától

- Keresés időbonyolultsága:

$O(h)$

ahol h a magasság

$O(\log n)$ vs $O(n)$

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Minimum meghatározása

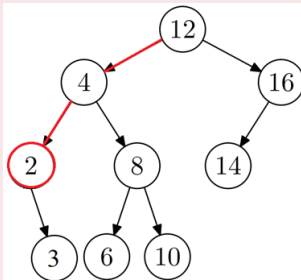
x - keresett elem

- **előfeltétel:** -
- **utófeltétel:** visszatéríti a minimális kulcsú elemet / elem címét. Meghatározott értéket térít, ha üres a fa.

Algoritmus:

- Ha a fa üres \rightarrow a keresett elem nem található a fában
- Amíg az aktuális csomópontnak van bal gyereke \rightarrow balra lépünk
- Ha nincs bal gyereke \rightarrow visszatérítjük az aktuális elem értékét a fa minimumaként

Példa

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Minimum meghatározása

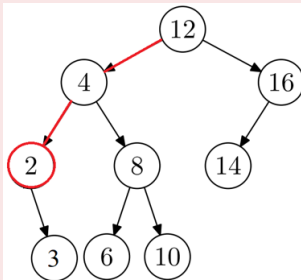
x - keresett elem

- **előfeltétel:** -
- **utófeltétel:** visszatéríti a minimális kulcsú elemet / elem címét. Meghatározott értéket térít, ha üres a fa.

Algoritmus:

- Ha a fa üres \rightarrow a keresett elem nem található a fában
- Amíg az aktuális csomópontnak van bal gyereke \rightarrow balra lépünk
- Ha nincs bal gyereke \rightarrow visszatérítjük az aktuális elem értékét a fa minimumaként

Példa

Maximum meghatározása

Hasonlóan

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

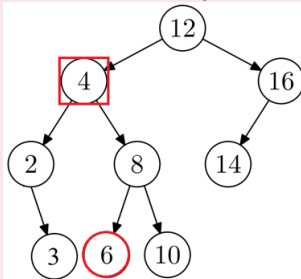
Következő elem meghatározása (*a* csomópont)

a - csomópont

- **előfeltétel:** -
- **utófeltétel:** visszatéríti a következő csomópont címét, NULL-t, ha nincs ilyen.
- **1. eset:** *a*-nak van jobb gyereke:
 - Visszatérítjük az *a* csomópont jobb részfájának a minimumát

Példa

4-nek a következője

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

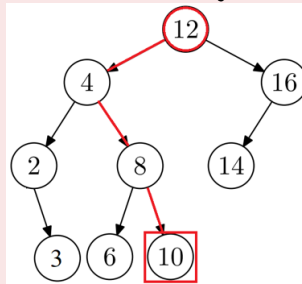
Következő elem meghatározása (a csomópont)

a - csomópont

- **előfeltétel:** -
- **utófeltétel:** visszatéríti a következő csomópont címét, *NULL*-t, ha nincs ilyen.
- **1. eset:** *a*-nak van jobb gyereke:
 - Visszatérítjük az *a* csomópont jobb részfájának a minimumát
- **2. eset:** *a*-nak nincs jobb gyereke:
 - Addig lépünk felfele, amíg egy *x*-nél nagyobb értéket nem találunk
 - Visszatérítjük az első nagyobb elemet (vagy *NULL*-t, ha nincs ilyen elem)

Példa

10-nek a következője

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

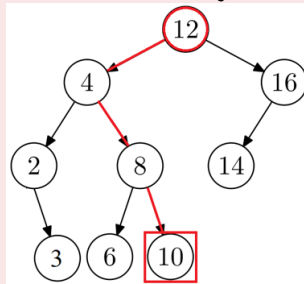
Következő elem meghatározása (a csomópont)

a - csomópont

- **előfeltétel:** -
- **utófeltétel:** visszatéríti a következő csomópont címét, *NULL*-t, ha nincs ilyen.
- **1. eset:** *a*-nak van jobb gyereke:
 - Visszatérítjük az *a* csomópont jobb részfájának a minimumát
- **2. eset:** *a*-nak nincs jobb gyereke:
 - Addig lépünk felfele, amíg egy *x*-nél nagyobb értéket nem találunk
 - Visszatérítjük az első nagyobb elemet (vagy *NULL*-t, ha nincs ilyen elem)

Példa

10-nek a következője

Előző elem meghatározása

Hasonlóan

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Beszúrás

- **x** - beszúrandó elem
- **előfeltétel:** -
- **utófeltétel:** **x** szabályos helyet foglal el a bináris fában (a bináris fának megmaradnak a jellemző tulajdonságai). Jelezzük, hogyha nem sikerült beszúrni az elemet*.

Algoritmus:

- Ha a fa üres \rightarrow a beszúrandó elem lesz a fa egyetlen eleme (levélelem és gyökér), algoritmus vége
- Összehasonlítjuk a gyökérben található kulcsot (**c**) a keresett elemmel
 - Ha $x < c$: beszúrjuk az **x**-et a gyökérelem bal oldali részfájába
 - Ha $x > c$: beszúrjuk az **x**-et a gyökérelem jobb oldali részfájába
 - Ha $x = c$: **x** nem szúrható be a fába, mert nem szerepelhet két azonos kulcsú elem a keresőfában*

* - függ a feladattól

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

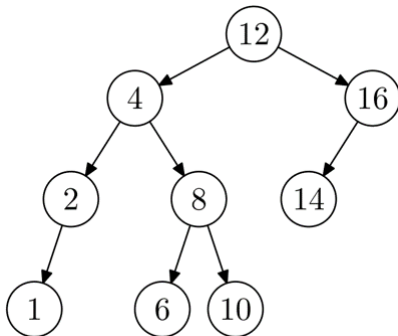
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Szúrjuk be a 3-ast az ábrán látható bináris fába!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

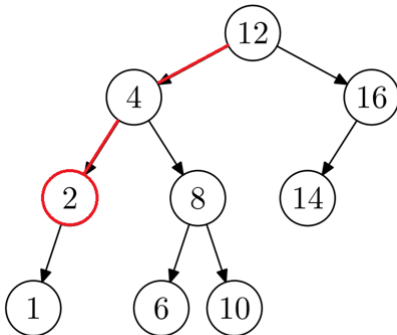
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Szúrjuk be a 3-ast az ábrán látható bináris fába!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

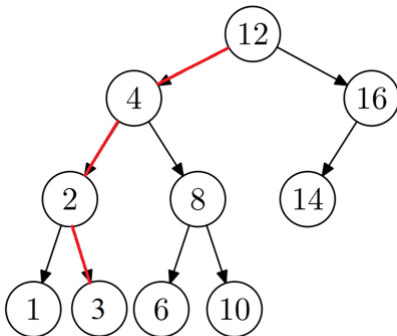
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Szúrjuk be a 3-ast az ábrán látható bináris fába!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Törlés

- **x** - törlendő elem
- **előfeltétel:** -
- **utófeltétel:** **x** törlődik a bináris keresőfa elemei közül*. A fa tulajdonságai megmaradnak.

* - függ a feladattól

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

Törlés

Algoritmus:

- Ha a fa üres \rightarrow nem tudunk törölni, algoritmus vége
- Összehasonlítjuk a gyökérben található kulcsot (c) a keresett elemmel
 - Ha $x < c$: töröljük az x -et a gyökérelem bal oldali részfájából
 - Ha $x > c$: töröljük az x -et a gyökérelem jobb oldali részfájából
 - Ha $x = c$: megnézzük, hogy a gyökérelemnek hány rákövetkezője van (k):
 - $k = 0$: töröljük a csomópontot
 - $k = 1$: felülírjuk a gyökérelemet a rákövetkező elemmel (egy szinttel fennebb csúsztatjuk a gyökérelem nem üres részfáját)
 - $k = 2$: a gyökérelemet felülírjuk a bal oldali részfája legjobboldalibb elemének az értékével, majd a bal oldali részfából töröljük a legjobboldalibb elemet
vagy
 - $k = 2$: a gyökérelemet felülírjuk a jobb oldali részfája legbaloldalibb elemének az értékével, majd a jobb oldali részfából töröljük a legbaloldalibb elemet

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

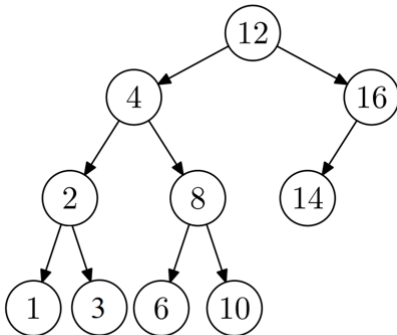
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 4-est az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

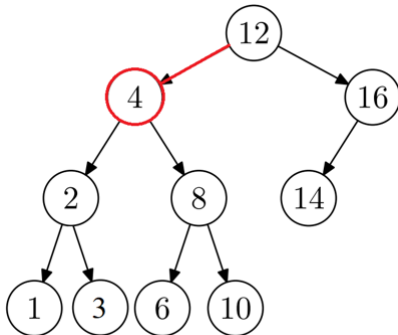
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 4-est az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

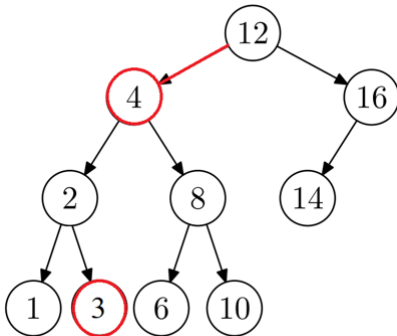
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 4-est az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

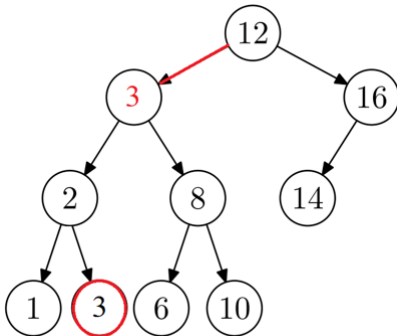
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 4-est az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

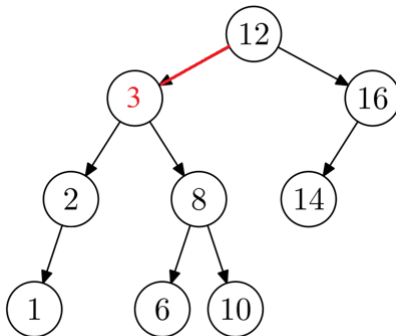
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 4-est az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

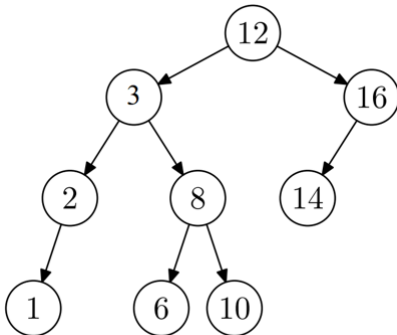
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 3-ast az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

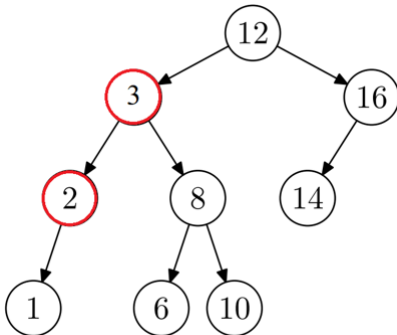
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 3-ast az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

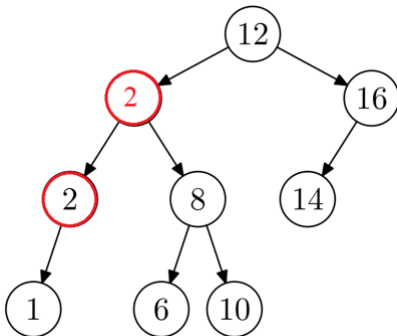
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 3-ast az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

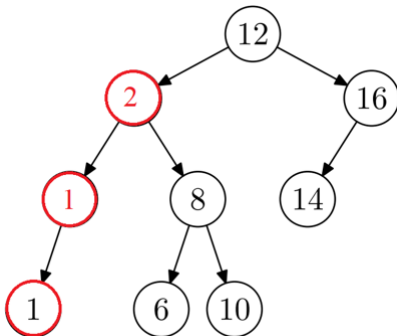
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 3-ast az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

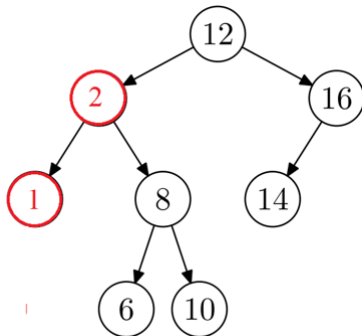
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Feladat

- Töröljük a 3-ast az ábrán látható bináris fából!

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

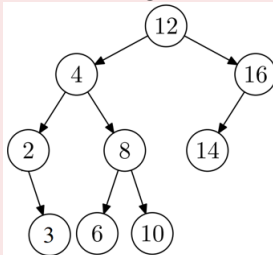
i. elem keresése

i - sorszám a rendezett sorozatban

- **előfeltétel:** a fának van legalább i eleme
- **utófeltétel:** visszatéríti az i . csomópont címét, *NULL*-t, ha nincs ilyen.

Példa

Keressük meg a 4. elemet.

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

i. elem keresése

i - sorszám a rendezett sorozatban

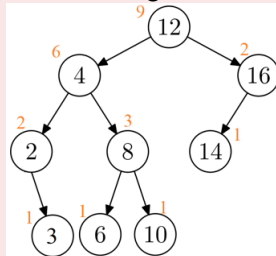
- **előfeltétel:** a fának van legalább i eleme
- **utófeltétel:** visszatéríti az i . csomópont címét, *NULL*-t, ha nincs ilyen.

Ötlet: tároljunk el minden csomópont esetén egy plusz információt ami segíti a keresést:

- **méret(x):** az x gyökerű részfában levő csomópontok száma
- **Megjegyzés:** legyen x gyereke y és z :
 - $\text{méret}(x) = \text{méret}(y) + \text{méret}(z) + 1$
- **Hátrány:** minden módosításkor (törlés, beszúrás) frissíteni kell a méret információt

Példa

Keressük meg a 4. elemet.

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

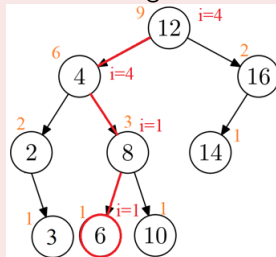
i. elem keresése

Algoritmus

- legyen: x a fa gyökere,
- y és z az x bal és jobb gyereke
- legyen $a = \text{méret}(y)$
- ha $a = i - 1$: a keresett elem az x
- ha $a \geq i$:
 - keressük meg az i -dik elemet az x bal részfájában
- ha $a < i - 1$:
 - keressük meg az $(i - a - 1)$ -dik elemet az x jobb részfájában

Példa

Keressük meg a 4. elemet.

Bináris keresőfa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Kiírás növekvő sorrendben

- Inorder bejárás

Bináris keresőfa - műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Összehasonlítás - átlagos esetben vett műveletigények

	Rendezett tömb	Bináris keresőfa	
Keresés +	$O(\log n)$	$O(\log n)$	
Minimum / Maximum *	$O(1)$	$O(\log n)$	+ hatékonyabb hash táblával
Előző / Következő	$O(1)$	$O(\log n)$	
i. elem	$O(1)$	$O(\log n)$	$O(1)$
Rang	$O(\log n)$	$O(\log n)$	
Beszúrás	$O(n)$	$O(\log n)$	* hatékonyabb kupaccal
Törlés	$O(n)$	$O(\log n)$	$O(1)$
Kiírás	$O(n)$	$O(n)$	

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Tökéletesen egyensúlyozott

Tökéletesen kiegyensúlyozott bináris fa

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Minimális magasságú fa

- Egy fa minimális magasságú, ha adott számú elemet nem lehetne kisebb magasságú bináris fában elhelyezni.

Tökéletesen kiegyensúlyozott bináris fa

- Egy bináris fa tökéletesen kiegyensúlyozott, ha bármely elemének bal és jobb oldali részfájában az elemek darabszáma legfeljebb 1-gyel tér el

Megjegyzés

- Megjegyzés: minden tökéletesen kiegyensúlyozott fa minimális magasságú

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Kérdés

Hogyan lehetne kiegyensúlyozni egy keresőfát egy elem beszúrása után (újraépítés nélkül)?

`www.menti.com - 1551 9871`

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Kiegyensúlyozott bináris fák

Kiegyensúlyozott bináris fák

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Műveletek időbonyolultsága

- Bináris fák esetén, a műveletek futási ideje a fa magasságától függ.

Cél

- Minél gyorsabb műveletek.

Megoldás

- kiegyensúlyozott bináris fa

Kiegyensúlyozott bináris fák

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Példák

Kiegyensúlyozott fák a következő adatszerkezetek:

- AVL fa
- Piros-fekete fa
- Splay fa

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

AVL fák

Megfontolások

- A tökéletesen kiegyensúlyozott keresőfák egyensúlyának a megőrzése és helyreállítása minden módosítás (beszúrás, törlés) után egy rendkívül bonyolult feladat
- **AVL fák:**
 - Lazítjuk a megszorítást ami a részfák elemeinek a számát illeti
 - *Megelégszünk a magasság szempontjából egyensúlyozott fakkal*

Megjegyzés

- Georgy **A**delson-**V**elsky és Evgenii **L**andis szovjet feltalálók (1962)

Definíció

- **magasság szempontjából kiegyensúlyozott** bináris keresőfa
- azaz: bármely csomópont két részfájának a mélysége közötti különbség leg több 1

Tulajdonságok

- Egy AVL fa bármely részfája szintén AVL fa.
- Bármely tökéletesen kiegyensúlyozott fa egyben AVL fa (fordítva nem igaz).
- Minden levél az utolsó két szinten található.

AVL fák

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

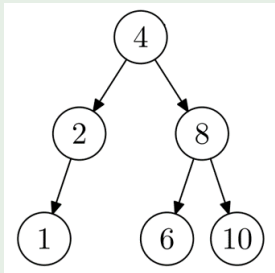
Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

Példa

- Kérdés: AVL fa-e az alábbi fa?
- Válasz:

AVL fák

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

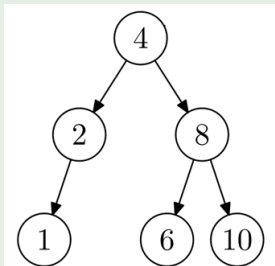
Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

Példa

- Kérdés: AVL fa-e az alábbi fa?
- Válasz: **igen**

AVL fák

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

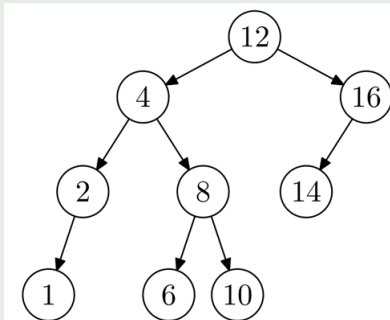
Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

Példa

- Kérdés: AVL fa-e az alábbi fa?
- Válasz:

AVL fák

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

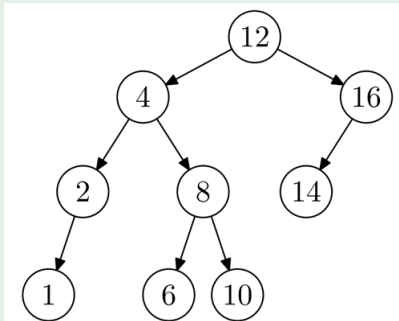
Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

Példa

- Kérdés: AVL fa-e az alábbi fa?
- Válasz: **igen**

AVL fa: műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

AVL fa: Műveletek

- **Keresés(x)** - az x értékű elem keresése
- **Minimum/Maximum** - az AVL fa legkisebb/legnagyobb elemének meghatározása
- **Előző/Következő(x)** - az x értékű elem előtti/utáni elem a rendezett sorozatban
- **i. Elem(i)** - az AVL fa i . dik legkisebb elemének meghatározása
- **Rang(x)** - az x értékű elem rangjának meghatározása (az x értékű elem "sorszáma" a rendezett sorozatban)
- **Beszúrás(x)** - az x értékű elem beszúrása az AVL fába *
- **Törlés(x)** - az x értékű elem törlése az AVL fából *
- **Kiírás** - az AVL fa rendezett sorrendben való kiírása

* fontos, hogy a keresőfa tulajdonság és a kiegyensúlyozottság megmaradjon

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Megfontolások

- Beszúrás / törlés esetén **sérülhet a kiegyensúlyozottság**:
 - egy csomópont bal és a jobb részfáinak magassága közötti különbség > 1

Ötlet: állítsuk vissza lokálisan az egyensúlyt egy csomópont esetén.

Módszer: forgatás

Megjegyzés

- A forgatásokat, mint alapsműveleteket, valamennyi kiegyensúlyozott fa esetén használjuk.

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

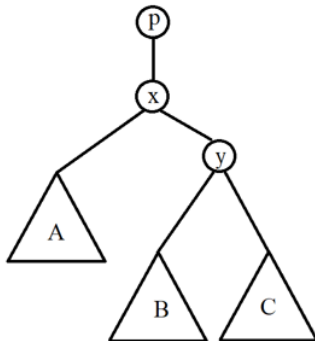
Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Bal forgatás

- Szülő: x
- Jobb gyerek: y

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

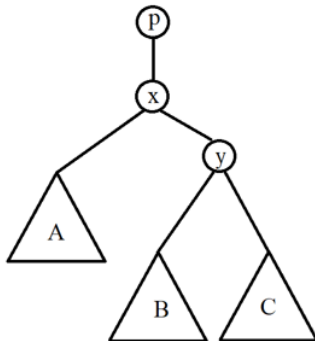
AVL fák
Műveletek
Forgatás

Bal forgatás

- Szülő: x
- Jobb gyerek: y

Tudjuk, hogy:

- $x < y$

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

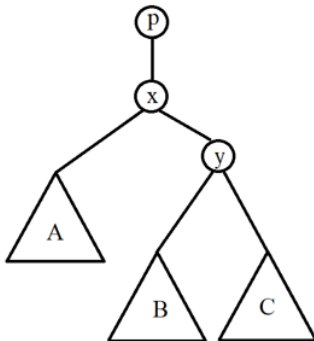
AVL fák
Műveletek
Forgatás

Bal forgatás

- Szülő: x
- Jobb gyerek: y

Tudjuk, hogy:

- $x < y$
- $\forall e \in A, e < x < y$
- $\forall e \in B, x < e < y$
- $\forall e \in C, x < y < e$

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

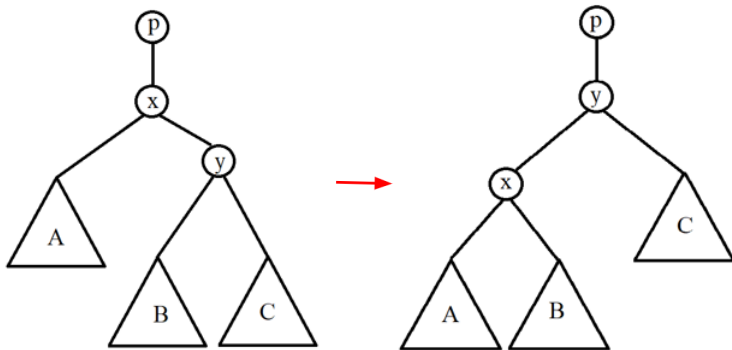
AVL fák
Műveletek
Forgatás

Bal forgatás

- Szülő: x
- Jobb gyerek: y

Tudjuk, hogy:

- $x < y$
- $\forall e \in A, e < x < y$
- $\forall e \in B, x < e < y$
- $\forall e \in C, x < y < e$

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

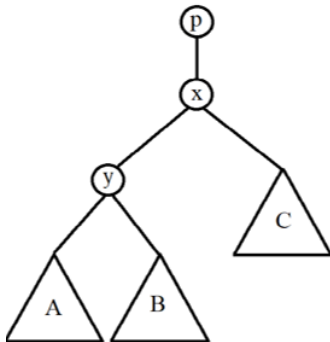
AVL fák

Műveletek

Forgatás

Jobb forgatás

- Szülő: x
- Bal gyerek: y

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

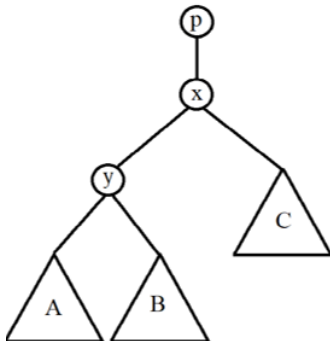
Forgatás

Jobb forgatás

- Szülő: x
- Bal gyerek: y

Tudjuk, hogy:

- $x > y$

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

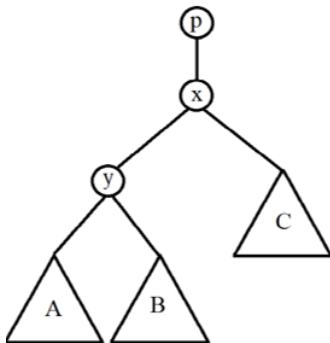
AVL fák
Műveletek
Forgatás

Jobb forgatás

- Szülő: x
- Bal gyerek: y

Tudjuk, hogy:

- $x > y$
- $\forall e \in A, e < x < y$
- $\forall e \in B, y < e < x$
- $\forall e \in C, x < y < e$

AVL fák: Forgatás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

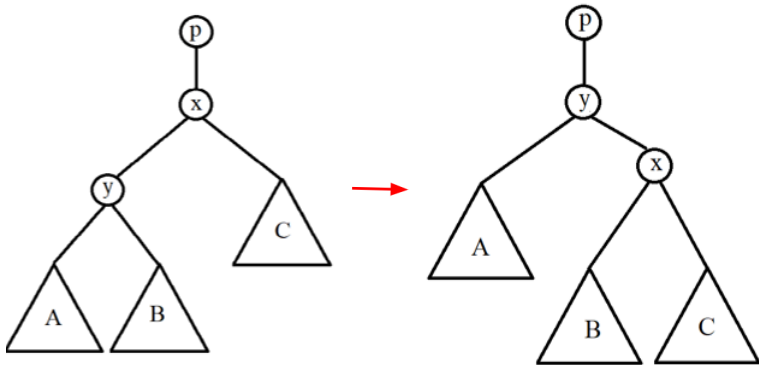
AVL fák
Műveletek
Forgatás

Jobb forgatás

- Szülő: x
- Bal gyerek: y

Tudjuk, hogy:

- $x > y$
- $\forall e \in A, e < x < y$
- $\forall e \in B, y < e < x$
- $\forall e \in C, x < y < e$

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Beszúrás

Feltételezzük, hogy az új elem beszúrása növelné a fa *bal részfájának a mélységét*.

Legyen $m(bal)$ és $m(jobb)$ a két részfa beszúrás előtti mélysége. Ekkor a következő három eset fordulhat elő:

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Beszúrás

Feltételezzük, hogy az új elem beszúrása növelné a fa *bal* részfájának a mélységét.

Legyen $m(bal)$ és $m(jobb)$ a két részfa beszúrás előtti mélysége. Ekkor a következő három eset fordulhat elő:

- 1 $m(bal) = m(jobb)$, beszúrás után $\rightarrow m(bal) = m(jobb) + 1$
 - az AVL tulajdonság nem sérül

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Beszúrás

Feltételezzük, hogy az új elem beszúrása növelné a fa *bal* részfájának a mélységét.

Legyen $m(bal)$ és $m(jobb)$ a két részfa beszúrás előtti mélysége. Ekkor a következő három eset fordulhat elő:

- 1 $m(bal) = m(jobb)$, beszúrás után $\rightarrow m(bal) = m(jobb) + 1$
 - az AVL tulajdonság nem sérül
- 2 $m(bal) < m(jobb)$, beszúrás után $\rightarrow m(bal) = m(jobb)$
 - az AVL tulajdonság nem sérül

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Beszúrás

Feltételezzük, hogy az új elem beszúrása növelné a fa *bal* részfájának a mélységét.

Legyen $m(bal)$ és $m(jobb)$ a két részfa beszúrás előtti mélysége. Ekkor a következő három eset fordulhat elő:

- 1 $m(bal) = m(jobb)$, beszúrás után $\rightarrow m(bal) = m(jobb) + 1$
 - az AVL tulajdonság nem sérül
- 2 $m(bal) < m(jobb)$, beszúrás után $\rightarrow m(bal) = m(jobb)$
 - az AVL tulajdonság nem sérül
- 3 $m(bal) > m(jobb)$, beszúrás után $\rightarrow m(bal) = m(jobb) + 2$
 - az AVL tulajdonság sérül, az egyensúlyt helyre kell állítani

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

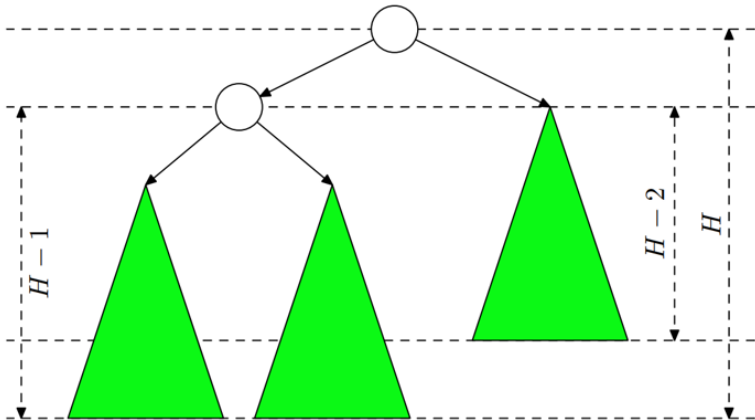
AVL fák

Műveletek
Forgatás

LL beszúrás

Alaphelyzet

Az AVL tulajdonság
fennáll.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

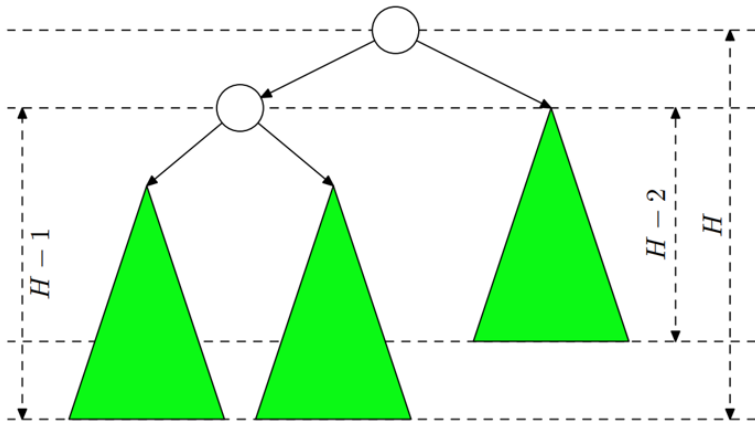
LL beszúrás

Alaphelyzet

Az AVL tulajdonság
fennáll.

LL beszúrás:

A *bal* oldali részfa *bal*
oldali részfájába
szúrunk be.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

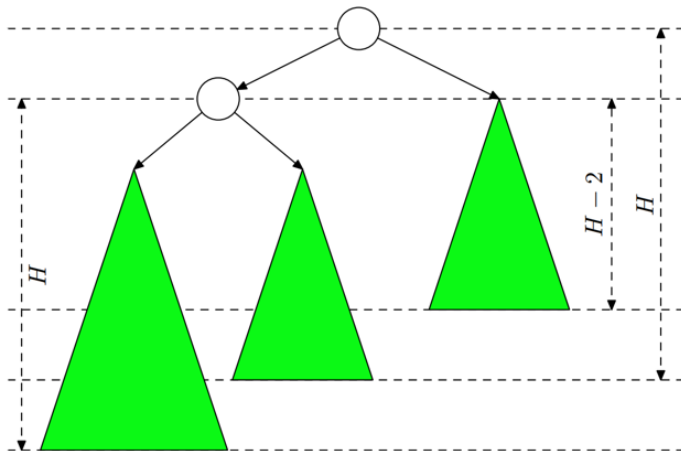
Műveletek

Forgatás

LL beszúrás

LL beszúrás:

A *bal* oldali részfa *bal* oldali részfájába szúrunk be.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

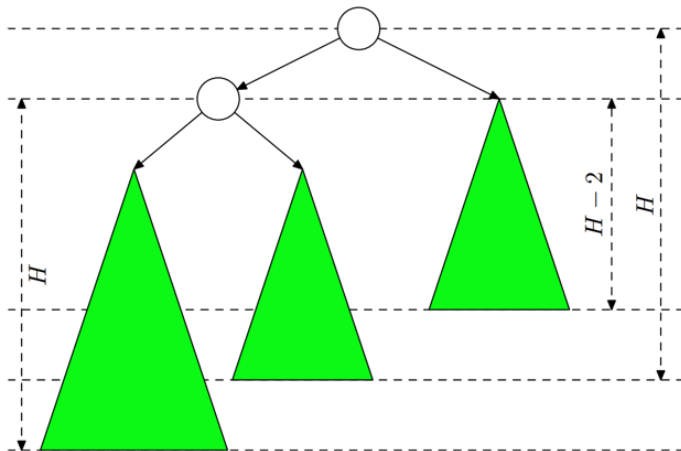
AVL fák
Műveletek
Forgatás

LL beszúrás

LL beszúrás:

A *bal* oldali részfa *bal* oldali részfájába szúrunk be.

Az AVL tulajdonság sérül.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

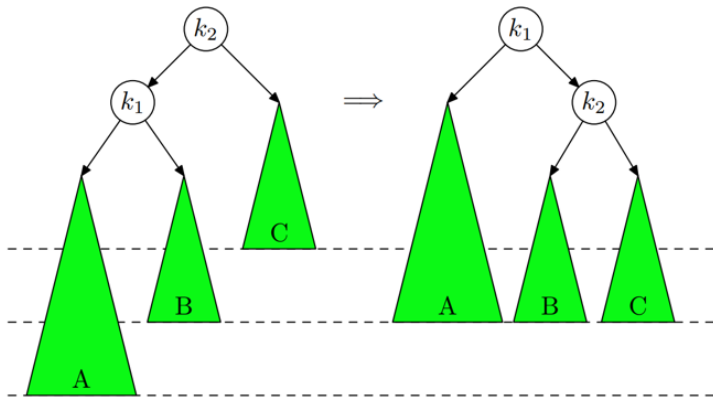
LL beszúrás

LL beszúrás:

A *bal* oldali részfa *bal* oldali részfájába szúrunk be.

Az AVL tulajdonság **sérül**.

Az AVL tulajdonságot egy **jobb** forgatással vissza tudjuk állítani

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

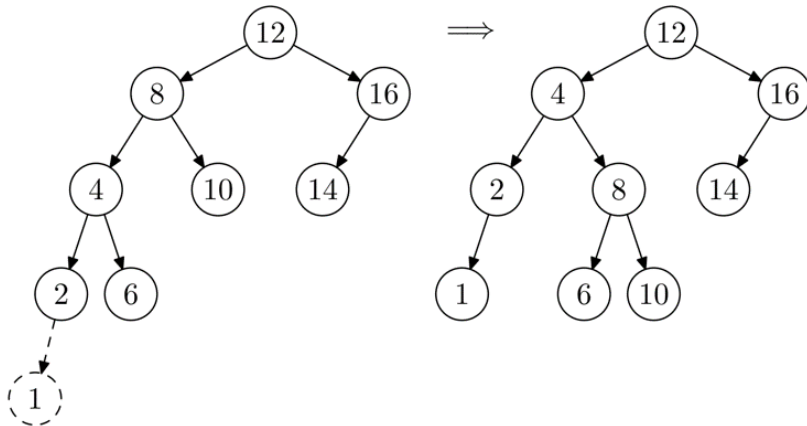
Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Példa: LL beszúrás

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

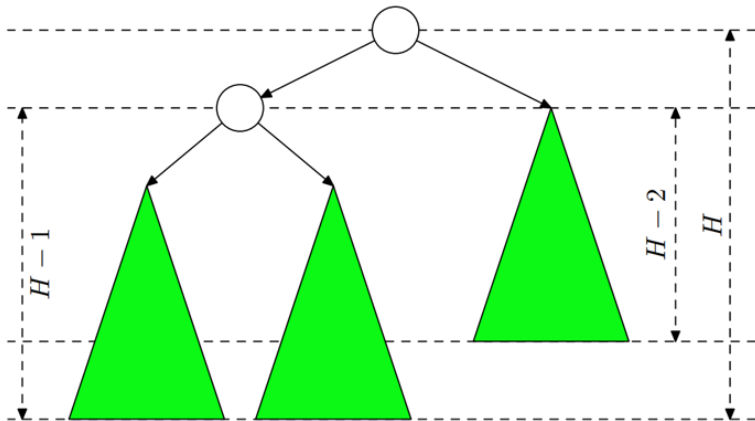
AVL fák

Műveletek
Forgatás

LR beszúrás

Alaphelyzet

Az AVL tulajdonság
fennáll.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

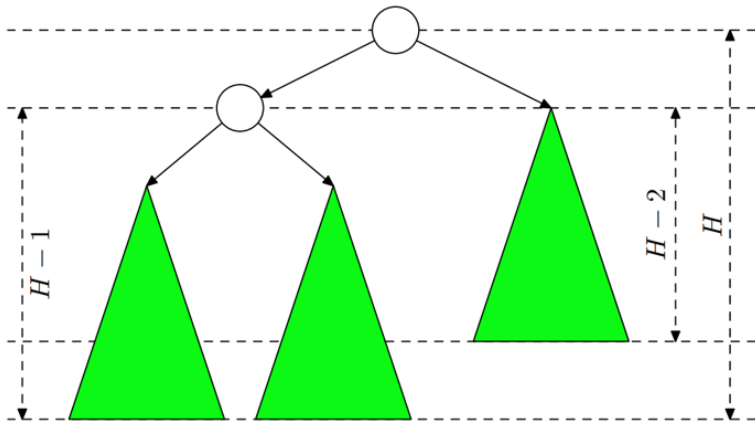
LR beszúrás

Alaphelyzet

Az AVL tulajdonság
fennáll.

LR beszúrás:

A *bal* oldali részfa
jobb oldali részfájába
szúrunk be.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

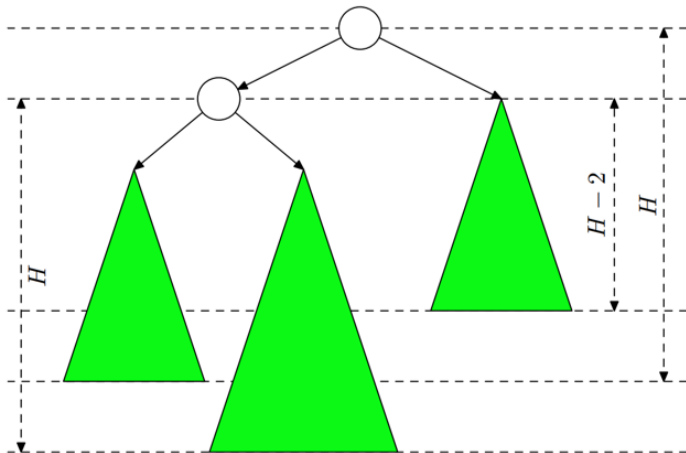
Vekov Géza

Forgatás

LR beszúrás

LR beszúrás:

A *bal* oldali részfa
jobb oldali részfájába
szúrunk be.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

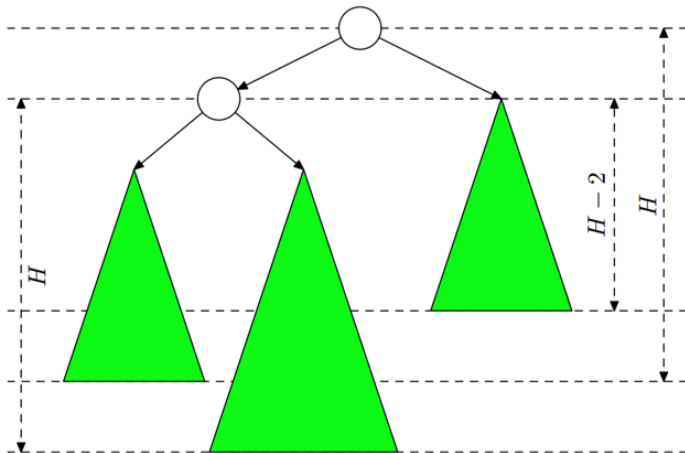
AVL fák
Műveletek
Forgatás

LR beszúrás

LR beszúrás:

A *bal* oldali részfa
jobb oldali részfájába
szúrunk be.

Az AVL tulajdonság
sérül.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek
Forgatás

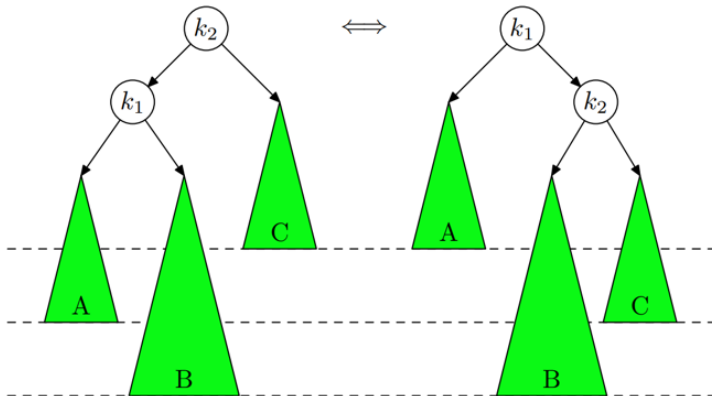
LR beszúrás

LR beszúrás:

A *bal* oldali részfa
jobb oldali részfájába
szúrunk be.

Az AVL tulajdonság
sérül.

Nem oldható meg
egyetlen forgatással.

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

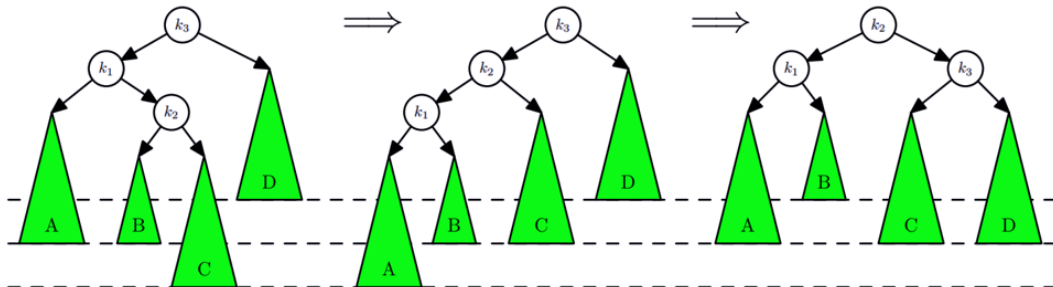
Forgatás

LR beszúrás

AVL tulajdonság visszaállítása

■ **Megoldás:** két forgatás

■ I. eset:

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

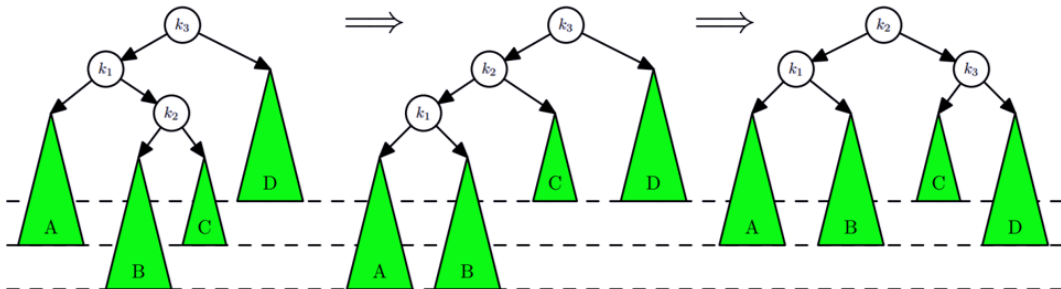
Forgatás

LR beszúrás

AVL tulajdonság visszaállítása

■ **Megoldás:** két forgatás

■ II. eset:

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok

Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

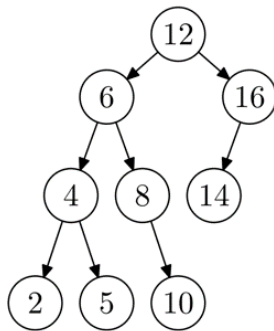
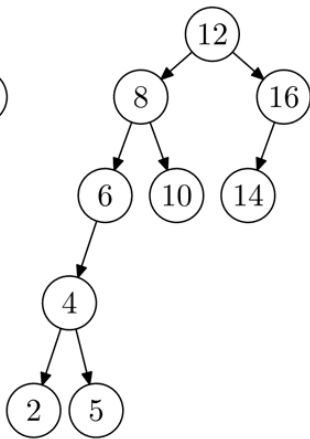
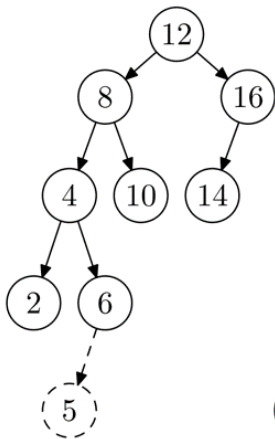
Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák

Műveletek

Forgatás

Példa: LR beszúrás

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Törlés

- Az **LL** és **LR** beszúráshoz hasonlóan létezik **RL** és **RR** beszúrás is.
- **RL** beszúrás: a *jobb* részfa *bal* részfájába szúrunk be.
- **RR** beszúrás: a *jobb* részfa *jobb* részfájába szúrunk be.
- Hasonlóan járunk el mint az **LL** és **LR** beszúrás esetén

AVL fák: Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Törlés

Egy AVL fából ugyanúgy törölünk mint egy keresőfából.

A törlést követően a következő *esetek* fordulhatnak elő:

- A fa továbbra is **kiegyensúlyozott**: ebben az esetben nincs további teendő
- A fa **elveszíti kiegyensúlyozottságát**:
 - A törlés helyétől a gyökér felé haladva megkeressük az első olyan elemet, amelyhez mint gyökérelemhez tartozó részfa nem kiegyensúlyozott.
 - A beszúrásnál ismertetett esetek közül a megfelelőt alkalmazva kiegyensúlyozzuk.
 - Ezt a lépést a gyökér felé haladva addig ismétljük, amíg a teljes fa kiegyensúlyozott nem lesz.

AVL fák

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Bináris keresőfa

Adatok
Műveletek

Tökéletesen
egyensúlyozott

Kiegyensúlyozott
bináris fák

AVL fák
Műveletek
Forgatás

Mikor használjuk?

- Gyors műveletek rendezett adathalmaz esetén
- Gyors keresés

Hátrányok

- Gyakori módosítás esetén gyakran kell kiegyensúlyoznunk a fát
- A kiegyensúlyozás költséges és bonyolult

Hasonló adatszerkezet

- például a piros-fekete fa